

SALGÓTARJÁNI MADÁCH IMRE GIMNÁZIUM

3100 Salgótarján, Arany János út 12.

OM azonosító: 032295

Telefon: (32) 411-353 * Fax: (32) 411-104

E-mail: madach@madach-starjan.sulinet.hu

Honlap: www.madach-starjan.sulinet.hu

HELYI TANTERV

Ének-zene

Ének – zene

Jelen helyi tanterv az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet: Melléklet: Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára 3.7.1 (ének-zene) alapján készült.

A szabályozás szerint a gimnázium 9–10. évfolyamán kötelező tantárgy az ének-zene.

Az ének-zene tantárgy tanításának legfőbb céljai megismertetni a tanulókat az éneklés és a zenélés örömeivel, valamint kulcsot adni számukra a zene élményt nyújtó megismeréséhez, megértéséhez és élvezetéhez. Ezeknek a céloknak az elérését segíti a kiválasztott repertoár.

Az iskolai ének-zene tanulás várt eredménye: a zenei gyakorlat és a zenehallgatás során a tanulók széles körű élményeket szereznek, amely segíti őket eligazodni a körülöttük lévő sokszínű zenei világban

Az iskolai zenepedagógiai munka Kodály Zoltán alapelveire épül, az aktív éneklést és zenélést szorgalmazza, tradicionális népzene és igényes műzenén alapul. A zenei hallásfejlesztés a relatív szolmizáció segítségével történik. A klasszikus remekművek értő befogadása fejleszti az érzelmi intelligenciát.

A kerettantervben feltüntetett anyagon keresztül a tanulók megismerik népzeneink és más népek zenéje, nemzeti zenei kultúránk és a klasszikus zene, a jazz, valamint a populáris műfajok igényes szemelvényeit. A zenepedagógiai munka a tanulók iskolában, iskolán kívül szerzett zenei tapasztalataira, zenei élményeire, illetve adott esetben zenei gyakorlatára épülhet, amely ösztönözheti őket énekkarokban és házizenélésen való aktív részvétellel.

Az iskolai ének-zene óra elsősorban nem ismeretszerzésre való, hanem a pozitív zenei élmények és gyakorlati tapasztalatok megszerzésére. A kilencedik és tizedik évfolyamokon a zenei nevelés célja a nemzeti és az európai azonosságtudat erősítése, a hagyományos és a mai kulturális értékek megismertetése, a tudás gazdagítása a zeneművészet eszközeivel. Cél továbbá, hogy a műalkotások által közvetített magatartásminták segítsék a nemzethez, közösséghez való viszony elmélyítését és járuljanak hozzá a tanulók személyiségfejlődéséhez, szocializációjához, mely egyúttal egy közösség fennmaradásának biztosítója is.

Az ének-zene tanítása során a fejlesztési célok órakeretre, tananyagegységekre nem válnak éliesen. Minden órán sor kerül éneklésre, fejlesztik a növendékek zenei generatív készségét, zenét hallgatnak. Ezt segíti a minden órán megjelenő felismerő kottaolvasás és a befogadói kompetenciák fejlesztése. A fejlesztési célok a tanítás során mindig az előző ismeretanyagra, elért fejlesztésre építve, komplex módon jelennek meg.

A tantárgy fejlesztési feladatai:

Éneklés

- Hallás utáni daltanulással elsajátított magyar népdalok és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése.
- Előadói készségük kifejező, átélt, tiszta intonációjú énekléssé fejlesztése.

- A hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez való alkalmazkodási képesség fejlesztése.
- A dalokban megjelenített élethelyzetek, érzelmi állapotok megértése.

Zenehallgatás

- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zeneművek nyújtotta lehetőségeket kihasználva.
- A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére és értelmezésére alkalmas képességek kialakítása.
- Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése.
- Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége.
- Összefüggés felfedezése a zenei stíluskorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között.
- A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása.

Komplex készségfejlesztés

- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez.
- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése.
- Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban.
- A zenei formaérzék fejlesztése.

A kulcskompetenciák fejlesztésében az ének-zene tantárgy a következőket képes támogatni:

A tanulás kompetenciái: A tantárgy tanulásából adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanulásához is pozitívan járul hozzá.

A kommunikációs kompetenciák: A zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére. A kommunikációs készségek mélyüléséhez kapcsolódik a zeneművek elemzése.

A digitális kompetenciák: A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus). Mások produkciójának tisztelettel való figyelése pedig a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket is. Ezen kívül különböző kultúrák zenéjével való ismerkedés hozzájárul a komplex látásmód kifejlődéséhez.

A tanulók értékelése

A tanulók értékelése az iskolai pedagógiai programban rögzített rendszerbe illeszkedik. A tantárgyi eredmények értékelése a hagyományos 5 fokozatú skálán történik.

Tervezett ellenőrzési módszerek:

- Szóbeli felelet (egyéni és csoportos éneklés, hangszeres produkció tanári értékelése);
- Témazáró dolgozat (nagyobb témakörök végén, vagy több témakör együttes zárásakor);
- Projektmunka (gyűjtőmunka, feladatok számítógépes megoldása stb.);
- Csoportmunka (kamarazene, énekegyüttesek, populáris zenei csoportok stb.);
- Versenyeken, vetélkedőkön, kulturális bemutatókon való szereplés, elért eredmények.

A tantárgyi óraszámok:

	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Ének-zene	1 ó/hét	1 ó/hét	-	-

A kerettanterv kétévenkénti részének megbontása és kiegészítése az elvárt elemekkel*:

Tematikai egységek	Kerettantervi óra-keret	Óraszám 9. évfolyam	Óraszám 10. évfolyam
	9-10. évfolyam	1 óra/hét (36 óra)	1 óra/hét (36 óra)
Éneklés	20 óra	10 óra + 2óra	10 óra + 2óra
Zenehallgatás	36 óra	18 óra	18 óra
Komplex készségfejlesztés	12 óra	6 óra	6 óra
Összesen	68 óra	36 óra	36 óra

*„Az egyes témaköröknél megjelölt minimum óraszámok, csak arányaiban segítik a tájékozódást. A témakörökön belül megjelenő fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik. Ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.”

Szükséges taneszközök:

1. Lukin László – Ugrin Gábor: Ének-zene középiskola 9-10. évfolyam (NT-17123/T)
2. Pécsi Géza: Ének – Zene – Kultúra – tankönyv és példatár (egy osztálynyi) (KC-0009)
3. CD-lejátszó, erősítő, DVD-lejátszó, pianínó, hangvilla, metronóm, ritmushangszerek
4. Interaktív tábla

9. évfolyam

Évi óraszám: 36 óra (szabad felhasználású órakeret 2 óra)

Tematikai egység/Fejlesztési cél	Zeneművek/Énekes anyag	Órakeret 10 óra + 2 óra szabad
Előzetes tudás	A felső tagozatban megismert népzenei és műzenei szemelvények elsajátítása során kialakult éneklési képességek, zenei ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanult dalanyag ébren tartása, használatával az éneklési készség fejlesztése. További dalkincsbővítés, a motivált és örömteli éneklés kialakítása. <i>A szabad órakeret az életkori sajátosságok (mutálás, gátlásosság, önálló éneklés) problémáinak megoldására fordítva.</i>	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok, készségek	Kapcsolódási pontok	
<p>2-3 mű éneklése tiszta intonációval az életkori sajátosságokat figyelembe véve (szükség esetén egyénre szabott kezdőhangról), a következő kategóriák mindegyikéből: Zeneirodalmi szemelvények, a megismert stíluskorszakból választva, egy-egy dal vagy dalrészlet, néhány rövid zenei téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> – gregorián, – reneszánsz, – barokk, <p>Egyszólamú és egyszerűbb szerkezetű többszólamú világi és egyházi vokális és hangszeres művek, témái a zenehallgatás anyagából válogatva.</p> <p>Magyar népzene és történeti dallamok (az életkornak megfelelő tematikus csoportokból válogatva):</p> <ul style="list-style-type: none"> – régi rétegű és új stílusú népdalok, – életfordulók, jeles napok dalai, – búcsúzó, keservesek, – pszalmódizáló népdalok, – balladák, – virágénekek, diákdalok, <p>Más népek dalai. <i>Himnusz, Szózat</i></p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: verbális kifejezőkészség fejlesztése, dalok szövege, költői eszközök megfigyelése a zenei kifejezésben, magyar népballadák, virágénekek, szimbolika.</p> <p>Idegen nyelvek: más népek dalai eredeti szöveggel.</p>	
Fogalmak	Zsoltár típusú népdal, szillabikus, melizmatikus, autentikus, tradíció, átdolgozás, dialektus, Magyar Népzene Tára	

Tematikai egység/Fejlesztési cél	Zeneművek/Zenehallgatás	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	A zenemű gondolati tartalmát közvetítő kifejezőeszközök átélésének és értelmezésének képessége. A korábban tanult jellegzetes zeneművek részleteinek felismerése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A befogadói kompetencia erősítése az ismeretek kronológiai rendszerezésével. Tájékozottság a zeneművek műfajában és a zenei stílusokban. Önálló elemzés, véleménykifejtés	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok, készségek		Kapcsolódási pontok
<p>Az alábbi szempontok alapján válogatott és meghallgatott zenei részletek felismerése.</p> <p>Népzene: Népdal, hangszeres népzene, népies műdal. (Ugrós és csárdás dallamok – válogatás revival népzenei felvételekből)</p> <p>Műzene: Az európai műzene kialakulása a barokk kor zenéjéig – legfontosabb stílusjegyek, műfajok és zeneszerzők. Középkor és reneszánsz – az egyszólamúságból a többszólamúság első virágkoráig (gregorián, reneszánsz műfajok: motetta, madrigál). Barokk hangszeres műfajok és az opera kialakulása (basso continuo, monódia, fúga, korál, passió, concerto)</p> <p>XVII–XVIII. századi magyar műzene: Esterházy Pál: Harmonia caelestis – részletek</p>		<p>Magyar nyelv és irodalom: a műzene irodalmi kapcsolódásai, átköltés, humor.</p> <p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a zene történelmi kapcsolódásai, zene a főúri rezidenciákon, zene a liturgiában, polgárosodás és a nyilvános koncerttermek, operaházak. Vizualis kultúra: önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel. Informatika: zenei információgyűjtés az Internet segítségével.</p>
Fogalmak	Vokális műfajok, gregorián, recitativo, korál, kyrie, passió, motetta.	

Tematikai egység/Fejlesztési cél	Komplex készségfejlesztés	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Ritmikai és dallamvariálási készség, fejlődő formaérzék. Felismerő kottaolvasás, az általános iskolában megszerzett zeneelméleti alapismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eddig tanult felismerő kottaolvasási és zenei ismeretek megerősítése, rendezése az ismétlés és az összefüggések feltárása által. A további gyakorlás a befogadást és a felidézést kísérő kottakövetéssel valamint elemi szintű kottaolvasás alkalmazásával. A korábbi évek generatív és kreatív készségfejlesztés tevékenységeinek ismétlése a korosztály elvárható	

	zenei képességének és jellemző érdeklődésének megfelelő zenei példákon keresztül személyiségfejlesztés.	
	Ismeretek/Fejlesztési feladatok, készségek	Kapcsolódási pontok
	<p>Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával.</p> <p>Ritmikai játékok.</p> <p>Zenei kérdés, válasz rögtönzése.</p> <p>Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése.</p> <p>Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez.</p> <p>A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése.</p> <p>Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban.</p> <p>A zenei formaérzék fejlesztése.</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: szövegalkotás egyszerű dallamra, versmegzenésítés, szöveg hangsúlyok, prozódia. Idegen nyelvek: idegen nyelvű szövegek és fordításainak összehasonlítása a prozódia szempontjából.</p> <p>Matematika: absztrakt gondolkodás fejlesztése a zenei formákon keresztül.</p> <p>Vizuális kultúra: önki-fejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel.</p>
Fogalmak	<p>Minden korábban szereplő fogalom: Zenei szerkesztésmód (egyszólamú dallamalkotás, homofónia, polifónia). Metrumfajta (egyszerű, összetett, aszimmetrikus), szabályos és szabálytalan hangsúlyozás. Prozódia. Hármashangzatok.</p> <p>Partitúra, notáció, tánc típus.</p>	

A fejlesztés várt eredményei a 9. évfolyam végén

A tanulók képesek 6-8 népzenei, valamint 6-8 műzenei idézetet részben kottából, részben emlékezetből egyénileg és csoportosan előadni.

Képesek kifejezően, egységes hangzással, énekelni, és új dalokat hallás után megtanulni.

Képesek egyszerű két- és háromszólamú kórusműveket vagy azok részleteit, kánonokat megszólaltatni.

Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit felismerik és meg tudják fogalmazni.

Ismerik a hangszerek alapvető jellegzetességeit.

A készségfejlesztő tevékenységek eredményeként érzékelik, felismerik a zenei kifejezések, a formák, a műfajok, és a zenei eszközök közti összefüggéseket.

Megismerik és értelmezik a kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket.

A zenei korszakokból kiválasztott zeneművek közül 8-10 alkotást ismernek és felismernek.

A zenei műalkotások megismerése révén helyesen tájékozódnak korunk kulturális sokszínűségében.

10. évfolyam

Évi óraszám: 36 óra (szabad felhasználású órakeret 2 óra)

Tematikai egység/Fejlesztési cél	Zeneművek/Énekes anyag	Órakeret 10 óra + 2 óra szabad
Előzetes tudás	A 9. évfolyamon megismert népzenei és műzenei szemelvények elsajátítása során kialakult éneklési készségek, zenei ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az éneklési készség fejlesztése a tanult dalanyagon keresztül. Dalkincsbővítés, a motivált éneklés kialakítása helyes énektechnikával és hangképzéssel. Stílusos, kifejező éneklés. <i>A szabad órakeret műsorórákra, (énekes és hangszeres bemutatókra) osztály-koncertekre fordítva.</i>	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok, készségek		Kapcsolódási pontok
3-4 mű éneklése tiszta intonációval az életkori sajátosságokat figyelembe véve (szükség esetén egyénre szabott kezdőhangról), a következő kategóriák mindegyikéből: Zeneirodalmi szemelvények, a megismert stíluskorszakból választva, egy-egy dal vagy dalrészlet, néhány rövid zenei téma: – bécsi klasszikus, – romantikus, – XX. századi és kortárs. Egyszólamú és egyszerűbb szerkezetű többszólamú világi és egyházi vokális és hangszeres művek, témái a zenehallgatás anyagából válogatva. Néhány populáris zenei szemelvény a zenehallgatás anyagából válogatva (lásd a magyar anyag a Zenehallgatási anyag megfelelő része).		Magyar nyelv és irodalom: verbális kifejezőkészség fejlesztése, dalok szövege, költői eszközök megfigyelése a zenei kifejezésben, magyar népballadák, virágénekek, szimbolika. Idegen nyelvek: más népek dalai eredeti szöveggel.
Fogalmak	Verbunk, csárdás; egyházzene (spirituálé); világi zene (ungaresca), dal (népdal, műdal, egyházi és világi dal, romantikus dal, szórakoztató zenei dal).	

Tematikai egység/Fejlesztési cél	Zeneművek/Zenehallgatás	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	A zenemű gondolati tartalmát közvetítő kifejezőeszközök átélésének és értelmezésének képessége. A korábban tanult jellegzetes zeneművek részleteinek felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A befogadói kompetencia erősítése az ismeretek kronológiai rendszerezésével. Tájékozottság a zeneművek műfajában és a zenei stílusokban. Önálló elemzés, véleménykifejtés.	

Ismeretek/Fejlesztési feladatok, készségek	Kapcsolódási pontok
<p>Az alábbi szempontok alapján válogatott és meghallgatott zenei részletek felismerése.</p> <p>Műzene: Az európai műzene kialakulása a bécsi klasszicizmustól napjaink zenéjéig – legfontosabb stílusjegyek, műfajok és zeneszerzők.</p> <p>Bécsi klasszika – a klasszikus zenei formák és műfajok (szonáta elvű formai építkezés, kamarazene, szimfónia, opera buffa), Haydn, Mozart, Beethoven.</p> <p>Romantika – dalciklus, hangszeres előadási darabok, opera és zenedráma (nemzeti jelleg a zenében, hangszeres virtuozitás, az érzelmek szélsőséges megjelenítése, miniatűr kompozíciók és monumentalitás – formai és dallami jellemzők: szabad formák, kromatikus dallamalkotás, díszítés).</p> <p>A századforduló és a XX. század zenéje – a stílus egység felbomlása, új zenei irányzatok (impresszionizmus, verizmus, dodekafónia, avantgárd, experimentális zene, expresszionizmus, elektronikus zene).</p> <p>Korunk zenéje a második világháborútól napjainkig.</p> <p>A klasszikus zenén túl, válogatás az alábbi anyagból: a jazz fontosabb műfajai a kezdetektől napjainkig, a beat és a klasszikus rock, a világzene, a zenés színház – rockopera, a szórakoztató zene műfajai, filmzene és alkalmazott zene. A mai populáris zene irányzatai.</p> <p>A művek megismerésén, elemzésén keresztül a kultúrabefogadás szándékának erősítése, a hangverseny-látogatás motivációs szerepének felhasználásával.</p> <p>Az alkotás – zenei reprodukció – befogadás viszonya (zeneszerzés és előadó-művészet kapcsolata, komponálás/lejegyzés – improvizáció), a zene funkciói (művészi zene – szórakoztató zene, liturgia, önkifejezés, ünnepek zenéi, tánc, alkalmazott zene). A zenei ismeretszerzés és információgyűjtés, a zenehallgatás lehetőségei a számítógép és az Internet segítségével. A felfedezés örömeinek kialakítása a folyamatos tanári tartalomközlés helyett (zeneszerzők, életutak, életművek). Csoportos műalkotás-elemzés, önálló véleménynyilvánítás (művészi érték – giccs). Népzene és műzene kapcsolatai, a jazz és a populáris zene műfajainak kapcsolódási pontjai.</p> <p>Átköltés, átdolgozás, feldolgozás, stílusok keveredése, zenei humor, pl. komolyzenei témák megjelenése a médiában és a populáris műfajokban, világzenei példák zenei forrásai. Jazzhangszerek, zenekar: trombita, saxofon, klarinét, nagybőgő, zongora, sokféle ütőhangszer, bigband. Egy zenemű/részlet egyéni feldolgozása, elemzése megadott témából választva (pl. élet, halál, születés, gyász, haza, becsület, küzdelem, szerelem, hűség, gúny, irónia, humor, hősiesség, szabadság, béke, vallás)</p>	<p>Magyar nyelv és irodalom: a műzene irodalmi kapcsolódásai, átköltés, humor.</p> <p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a zene történelmi kapcsolódásai, zene a főúri rezidenciákon, zene a liturgiában, polgárosodás és a nyilvános koncerttermek, operaházak. Idegen nyelvek: zenehallgatási anyag idegen nyelven.</p> <p>Vizuális kultúra: önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel.</p> <p>Informatika: zenei információgyűjtés az Internet segítségével</p>
Fogalmak	Népzene – műzene, világi zene – egyházzene, abszolút zene – programzene, molyzene – populáris zene, tánczene, alkalmazott zene. Stílusjegyek, műfajok.

Tematikai egység/Fejlesztési cél	Komplex készségfejlesztés	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Ritmikai és dallamvariálási készség, fejlődő formaérzék. Felismerő kottaolvasás, az általános iskolában megszerzett zeneelméleti alapismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korábbi évek generatív és kreatív készségfejlesztés tevékenységeinek ismételése a korosztály elvárható zenei képességének és jellemző érdeklődésének megfelelő zenei példákon keresztül személyiségfejlesztés. Az eddig tanult felismerő kottaolvasási és zenei ismeretek megerősítése, rendezése az ismétlés és az összefüggések feltárása által. A további gyakorlás a befogadást és a felidézést kísérő kottakövetéssel valamint elemi szintű kottaolvasás alkalmazásával.	
Ismeretek/Fejlesztési feladatok, készségek		Kapcsolódási pontok
<p>Ritmus, metrum: Összetettebb metrumokhoz kapcsolódó improvizációs gyakorlatok tapssal és ütőhangszerekkel, szabályos és szabálytalan hangsúlyozás, metrum váltások.</p> <p>Dallam: – Eredeti nyelvű szöveg és fordításainak összehasonlítása, a zenei kifejezőkészség eszközeinek bemutatásával, klasszikus és populáris műfajokban egyaránt.</p> <p>Harmónia: – Egyszerű harmóniamenet csoportos megszólaltatása. Az énekes és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallamalkotás, variánsképzés lehetőségeinek bemutatása, díszítés a műzenében, zenei szerkesztés módok, zenei formák parafrázisa zenei és nem zenei eszközökkel: periódus, variáció, – Ismert dallamhoz ritmuskíséret vagy adott ritmuskíséret-hoz dallamalkotás. – Egyszerű ritmus- és harmóniakíséret alkotása: oszti-nátó, T-D ingamozgás, Kreatív közreműködés a tanult ritmikai, metrikai, dallami és harmóniai elemekből létrehozott és a tanult formai eszközökkel szerkesztett kompozíciók megszólaltatásában. Rögtönzés és komponálás egyéni és csoportos formában.</p> <p>A zenei lejegyzés változásai. az ötvonalas rendszertől eltérő notációk: aleatorikus zene, jazz és popzenei akkordjelölés (csak információs szinten).</p> <p>Vokális és hangszeres partitúrák megismerése a zenehallgatás kottakép követésével, témák azonosításával, előadói jelek és az előadási mód megfigyelésével</p>		<p>Magyar nyelv és irodalom: szövegalkotás egyszerű dallamra, versmegzenésítés, szöveg hangsúlyok, prozódia. Idegen nyelvek: idegen nyelvű szövegek és fordításainak összehasonlítása a prozódia szempontjából.</p> <p>Matematika: absztrakt gondolkodás fejlesztése a zenei formákon keresztül.</p> <p>Vizuális kultúra: önki-fejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel.</p>
Fogalmak	Minden korábban szereplő fogalom: Zenei szerkesztésmód (egyszólamú dallamalkotás, homofónia, polifónia). Metrumfajta (egyszerű, összetett, aszimmetrikus), szabályos és szabálytalan hangsúlyozás. Prozódia. Hármashangzatok. Partitúra, notáció, tánc típus.	

A fejlesztés várt eredményei a 10. évfolyam végén

A tanulók képesek 8-10 műzenei idézetet részben kottából, részben emlékezetből egyénileg és csoportosan előadni.

Képesek kifejezően, egységes hangzással, tiszta intonációval énekelni, és új dalokat megfelelő előkészítést követően hallás után megtanulni.

Képesek egyszerű két- és háromszólamú kórusműveket vagy azok részleteit, kánonokat megszólaltatni.

Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit felismerik és meg tudják fogalmazni.

Ismerik a hangszerek alapvető jellegzetességeit.

A készségfejlesztő tevékenységek eredményeként érzékelik, felismerik a zenei kifejezések, a formák, a műfajok, és a zenei eszközök közti összefüggéseket.

Megismerik és értelmezik a kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket.

A zenei korszakokból kiválasztott zeneművek közül 8-10 alkotást/műrészletet ismernek és felismernek.

A zenei műalkotások megismerése révén helyesen tájékozódnak korunk kulturális sokszínűségében.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén

A tanulók az énekes anyagból 20 dalt és műrészletet részben kottából, részben emlékezetből kifejezően énekelnek egyénileg és csoportosan.

Képesek néhány dallamból (népdal, műdal, zenei téma) álló csokor felidézésére egy-egy témán, műfajon, stíluskörön belül is.

Egyszerűbb többszólamú kórusművek, vagy azok részleteit, kánonokat csoportosan énekelnek.

A tanulók a generatív tevékenységek eredményeként érzékelik, felismerik a zenei kifejezés, a forma, a műfaj és a zenei eszközök közti összefüggéseket.

A kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket felismerik és értelmezik, tanári segítséggel reprodukálják.

Képesek a műalkotások üzenetét felismerni, a bennük megjelenő sors- és magatartásmintákat értelmezni, gondolatiságukat, morális és humánus tartalmukat megérteni.

A kiemelkedő zenei műalkotások megismerése által korunk kulturális sokszínűségében eligazodnak.

A tanulók több zenei stílust, korszakot, zeneművet megismernek (min. 10 alkotás).

Tudnak tájékozódni a legfontosabb műfajokban és a stíluskorszakokban. A műveket kontextusba helyezve képesek saját élményeket is felidézni, választásaikat meg tudják indokolni.

Különbséget tudnak tenni világi zene, egyházzene, szórakoztató zene, alkalmazott zene, programzene között.

A két év során az áttekintést segítő különböző szempontok alapján megismerik a zenei stílusok jellemzőit, kronologikus és műfaji rendszer alakul ki az eddig megszerzett és ebben az időszakban kiegészített zenei ismeretekben.